GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joi'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 101. Dumineca 6|18 Septembre 1881.

Brasiovu, 5/17 Septembre.

In partea de dincolo de Laita a monarchiei nóstre in asia numit'a Cislaitania fierbe si colcăie. „Er'a impacarei" incepe se aduca fructele sale. O viua miscare domnesce intre tóte natiunalitatile. Luptele nationale si de partida au devenitu mai intensive perdiendu totodata multu din caracterulu loru crudu, primitivu. Se observa din candu in candu, cà o mana nevediuta dirige tóta acést'a miscare dupa unu planu bine preconceputu. Abstragêndu dela unele escesse comise mai multu de càtra ómeni tineri impatienti si passiunati, trebue se recunóscemu, cà luptele din Austri'a au luatu o directiune mai seriósa si unde mai ainainte prevalau numai animositatile provenite din diversitatile nationale si de principii, astadi predomnescu argumentele.

Acésta aparitiune este a se multiami in prim'a linea atitudinei ministeriului actualu austriacu, care a parasitu sistemulu suprematisticu si de intolerantia, ce l'au fostu practicatu guvernele ce i-au premersu dela 1867 incóce. Program'a comitelui Taaffe are marele meritu, cà ea nu si-a pusu de tinta favorisarea unui singuru elementu pe contulu si in detrimentulu celorlalte, si administratiunea unui statu poliglotu condusa dupa acestu principiu numai unu anu de dile, nu potea se nu produca o temperatura multu mai placuta si mai de suferitu pentru locuitorii lui.

Nici o schimbare esentiala nu s'a efectuitu pêna acuma in cartea de legi a Cislaitaniei, nici unu articulu alu constitutiunei nu a fost modificatu si totusi ce mare e diferenti'a intre giurstarile austriace de adi si de acumu doi-trei ani! Teori'a suprematiei de rassa pe care s'a fost basatu organisatiunea dualistica a monarchiei a cadiutu cu rusîne in Austri'a si astadi nu se mai gasesce nimenea, care se-o apere. Chiaru Nemtii centralisti cari o adoptasera la 1867 dela cumetrii Unguri se lapeda adi solemnelu de ea. Organulu loru principalu declara, cà Germanii Austriei voiescu sè se constitue intr'o mare partida nationala, nu inse cu scopu de a domni peste celelalte popóre, ci numai spre a 'si aperá propriele interesse nationale.

Nimenea in Austri'a nu mai cutéza adi de a strigá in gur'a mare, cum facu inca foile maghiare in Ungari'a, cà numai elementulu cesta séu cela ar' fi chiamatu a domni, cà ar' avé chiaru indreptatirea de a esercitá suprematî'a nationala asupra celorlalte popóre ale imperiului.

Austri'a apartiene tuturoru popóreloru, ce-o locuiescu, nu numai Nemtiloru! Eata principiulu, care inlocuiesce adi ide'a domnirei de rassa. Nici Germanii nu i se mai potu opune. Astadi cért'a nu se mai invêrtesce, cá in Ungari'a, in giurulu cestiunei, déca ei sunt stapanii séu nu, ci pretensiunile suprematistiloru de odinióra austriaci sunt multu mai modeste. Ei ceru numai se fia mai multu considerati decâtu celelalte natiunalitati, pentru cà formeza elementulu relativu celu mai puternicu si inaintatu in cultura. Pe acestu terênu, vede ori si cine, este inca possibila o intielegere.

Cu alte cuvinte curentulu federalistu a covêrsitu deja pe celu dualistu si, desi form'a esterióra dualistica a remasu, spiritulu inse s'a schimbatu cu totulu asia cà adi, in tóta monarchi'a, numai cele patru si jumetate milióne de Maghiari mai tienu mortisiu la ide'a invechita a suprematiei de rassa.

Ministeriulu Taaffe a doveditu pêna acuma deja cà problem'a egalei indreptatiri, care se dicea, de càtra suprematisti, cà ar' periclitá chiaru esistenti'a monarchiei, se póte resolvá desi nu fara multe greutati. Comitele Taaffe a doveditu, cà se potu face concessiuni si Cehiloru si Poloniloru si Sloveniloru si Romaniloru din Bucovin'a fara cá prin acést'a sè se sguduie temeli'a statului. Adeveratu cà pêna acuma inca puçinu s'a lucratu in favórea nationalitatiloru negermane, dér' si acestu puçinu este unu progressu destulu de remarcabilu façia cu directiunea contraria pe care apucasera guvernele de mai ainainte. Si apoi nu trebue se uitamu cà comitele Taaffe se afla inca abia la inceputulu realisarii programei sale.

Dilele aceste se voru deschide camerele provinciale din Cislaitania; diet'a Galitiei si a Stiriei s'a deschisu deja. Astfeliu vomu vedé in curêndu in cealalta jumatate a monarchiei functionandu vreo patru-spre-diece diete, (cele trei diete ale tieriloru sudice si-au terminatu deja activitatea) si nimenui nu-i va veni in minte se dica cà esistenti'a Austriei este periclitata, cum striga Maghiarii cà statulu ungaru s'ar' periclitá déca s'ar' redeschide diet'a Ardealului. Dietele cislaitane voru lucrá in pace si voru lucrá numai in folosulu tieriloru si a imperiului intregu. Aceste mici parlamente formézа totu atâtea centruri, cari respandescu radie calduróse si binefacetórе in giurulu loru.

Activitatea dieteloru provinciale din Austr'a va avé de astadata o importantia deosebita. Dietei boeme earasi i se va propune proiectulu pentru reform'a electorala, celelalte diete voru discutá asemenea nesce cestiuni importante, cum este si program'a agrara a ministeriului Taaffe. Luptele nationale si politice se voru transplantá in diete si astfeliu se va continuá processulu de fierbere, care dorimu se aiba unu bunu sfêrsitu pentru sant'a causa a egalei indreptatiri nationale!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Alegerile pentru diet'a C r o a t i e i s'au terminatu. Partid'a guvernamentala croata a reesitu cu candidatii ei. Intre 44 deputati alesi numai 12 facu parte din opositiune. Bucuria mare la guvernamentalii din Agram si Pest'a. Ei n'ar' trebui se uite inse cà Croatii sunt schimbatiosi, ca si vremea pe la Vien'a.

Merge fórte incetu si greu cu implinirea d o r i n t i e l o r u C e h i l o r u d i n B o e m i'a. Acést'a o constata diarulu boemu „P o l i t i k" dicêndu, cà moderatiunea ce 'si-au impus'o Cehii la cererea guvernului a ajunsu la marginea estrema, fara a aduce fructe. Moderatiunea inse póte se degenereze in lasitate. De aceea poporulu cehu nu-i mai e ertatu a face nici unu pasu inderetu. Dela representantii sei nationali astépta poporulu cehu, cá in parlamentu se reclame energicu implinirea pretensiuniloru cehe. „Politik" atrage apoi atentiunea asupra marei si importantei miscari nationale a Germaniloru din Boemi'a si provóca pe Cehi, cá sè se puna in linia de bataia façia cu contrariulu bine armatu.

„Narodni Listy" cere, cá sè se resolve odata c e s t i u n e a U n i v e r s i t a t i i b o e m e, in sensulu dorintieloru cehice. Dela Vien'a afla „Politik", cà intentiunea guvernului este de a completá mai antaiu numerulu professoriloru cu limb'a de propunere ceha, procedendu la alegerea loru cu mare rigorositate in interesulu renumelui scientificu alu viitórei universitati cehe, si abia dupa acést'a completare se procedá deocamdata la organisarea facultatii juridice si filosofice. Guvernulu negotiéza deja pentru incaperile necessare din caus'a despartirei in duóe a universitatii si face totu spre a grabi deschiderea Carolei- Ferdinandea cehica.

Nu puçina sensatiune a produsu intre Nemtii austriaci decretulu aparutu in „Wiener Ztg." prin care Majestatea S'a numesce presidentu alu tribunalului de administratiune (Verwaltungsgerichtshof), pe consiliarulu intimu comite Richard B e l c r e d i, fostulu ministru de statu la 1865. „La aceea, cà unu barbatu, care cu-o trasatura de péna a delaturatu odinióra constitutiunea, va fi pusu inca odata pazitoriu asupra dreptului publicu, cu greu s'a asteptatu cineva!" — esclama „N. fr. Presse". „Conducerea acestui supremu tribunalu a fost asiédér' incredintiata unuia din cei mai pronunciati portatori ai politicei federalistice. Se póte vedé de aci ce directiune va luá reform'a administrativa, ce-o planuesce cabinetulu Taaffe.

Deputatulu Reichstagului germanu de B ü h l e r a adresatu dilele aceste in form'a unei brosiure o scrisóre deschisa càtra presiedintele camerei francese, Leon G a m b e t t a, sub titlulu „Resbelu si pace". Autorulu nu crede, cà timpulu pacei eterne ar' fi aprópe; „Inse" — dice elu in numit'a brosiura — „ból'a acuta ce domnesce adi in Europ'a, ból'a de marire, deliriulu inmultirei ostiriloru si ameníntiariloru de resbelu, pretinde grabnice medilóce de lecuire. Celu mai siguru si bunu mijlocu este neamenat'a reductiune a armateloru. Spre a realisá acést'a avemu lipsa numai de unu pasu de reunirea voturiloru de pace ale popóreloru singuratice intr'o v o i n t i a g e n e r a l a. In asta consista solutiunea problemei nóstre. D. de Büchler recapituléza apoi propunerile, ce le recomenda d-lui Gambetta in urmatórele: „Nici idealismu nepracticu, nici ordinea de dreptulu lumei doctrinara, nici jertfirea de drepturi suverane, nici depunerea unilaterala a armeloru, nici slabirea puterei armate, ci o intielegere libera a stateloru numai pentru scopulu unei simultane micsiorari proportionale a ostiriloru, pe unu timpu anumitu de 10 pêna la 15 ani, si infiintiarea unui arbitriu pentru aplanarea dificultatiloru, ce s'ar' nasce in restempulu acest'a". Autorulu adreséza apoi unu caldurosu apelu d-lui Gambetta si Franceziloru, de a primi acést'a propunere de pace.

Nu cumva se stè in legatura acést'a propunere cu consultarile dela Danzig, cà-ci eata ce scrie oficiós'a fóia prussiana „Provincial Corespondenz" dela 14 Septembre: „Apropiarea celoru t r e i i m p e r a t i i a procuratu Europei o p a c e d e d i e c e a n i; ea va dá pe viitoru popóreloru acea siguranta, care e necessara pentru a loru desvoltare pacinica. Intrevederea dela Danzig a deschisu sub acestu raportu cele mai bune prospecte". — Atâta vrea si d-lu de Bühler, se asigure pacea pe 10 ani, dorinti'a lui ar' fi dér' implinita prin „tripl'a aliantia," si s'ar' paré cà apelulu seu càtra Francesi a devenitu superfluu. Ce pace ar' fi inse aceea, ce crede „Pr. Cor.", cà s'ar' fi asiguratu pe 10 ani prin apropiarea celoru trei imperatii? O pace armatu din crestetu pêna 'n talpi, o pace, care ar' costá pe popóre totu atâtu cá si câteva resbele. D. de Bühler inse voiesce reducerea armateloru si a cheltuieleloru pentru intretînerea loru. Aci inse are si Françi'a si mai au si celelalte duóe puteri apusane Angli'a si Itali'a cuventu. Fara consemtirea acestora nu se póte realisá ide'a desarmarei generale. Si cu ce incredere voru intimpiná puterile apusane o propunere eventuala de desarmare, candu vedu, cà imperatiile nordice facu noue legaturi intre sine, candu vedu, cá si unele diare francese, cà se incérca a reinnoui tripl'a aliantia?

„Le Renseignement Parisien", relevandu tóte simptómele si totu periculului restaurarei t r i p l e i a l i a n t i e, identica cu sant'a aliantia de dupa Vaterloo, face unu caldurosu a p e l u I t a l i e i s i A n g l i e i, de a se asociá la o a l i a n t i a a p u s é n a, care se fia contraria celei d'antaiu. „La noua santa Aliantia a puteriloru dela Nord — dice diarulu parisianu — e prudentu se opunemu alianti'a occidentala. Interesulu supremu alu Françiei, Angliei si Italiei este de a inlatura ori-ce umbra de neintielegere, de a'si face fratiesce concesiuni reciproce, si de a intari bunulu loru acordu fara a uita si peninsul'a iberica si p e R o m a n i'a. Acést'a ar fi celu mai bunu respunsu pentru aceia, cari au crediutu se póta speculá divisarea si isolarea popóreloru occidentale."

Simpatiile francese renascu vediendu cu ochii in pres'a si in sferele politice italiane. „Popolo Romano", organu ministerialu, reproducêndu unu articulu alu lui „Renseignement Parisien" contra

aliantiei puteriloru de nordu.. dice : „Noi acceptamu punctele de vedere ale lui „Renseignement“, si credemu impreuna cu densulu, cà ocasiunea este favorabila, spre a sterge si ultimele urme ale unei certe trecètórie, care amenintiase bunele raporturi a duóe natiuni, ce au luptatu tot-dea-una impreuna, cu aceeasi bravura si pentru aceeasi causa.“ Organulu lui Depretis nu cere de càtu o purtare binevoitóre a Françiei in cestiunea tractatului comercialu, si „indata se va realisá nu numai armonia, dér' se voru intari si cordialele raporturi, cari au esistatu totudéuna intre cele duóe popóre, francesu si italianu.“

„Dupa cum scrie corespondentulu din Budapest'a a lui „Times“, care sta in relatii amicale cu famili'a Andrassy, motivulu caletoriei comitelui Andrassy in Romani'a a fost impregiurarea urmatóre: „Erá cunoscutu de toti si foile chiaru au spus'o, cà comitele Iuliu Andrassy cu famili'a s'a va visitá in vér'a acést'a mosiile sale, cumperate nu de multu in Transilvani'a. Consululu Romaniei din Budapest'a, Voinescu, care, intorcêndu-se in patria in concediu, a fost primitu la Sinai'a, a naratu acést'a intr'o conversatiune, mai adaugendu, cà comitele va petrece in apropiarea granitiei romane. In urm'a acestora Regele a rugatu pe Voinescu se invite pe comitele cu famili'a la Sinai'a in numele seu. Comitele Andrassy a primitu cu multiumire invitarea, promitiendu a veni cu fiic'a s'a, inse a venitu singuru, pentru cà contes'a Ilon'a a fost impedecata.“

Inalt'a Pórta a adresatu din nou càtra marile puteri o nota si le invita a intreveni pe langa guvernulu romanu pentru regularea cestiunei bunuriloru monastiresci secularisate la 1864. Guvernulu romanu, comunicandui-se acést'a nota, a respinsu pretensiunea Turciei, si deja se fi asiguratu si guvernulu germanu pe ambasadorulu romanu dela Berlin, cà va refusá ori-ce intrevenire in favórea pretensiunei turcesci.

Actiile Bonapartistiloru trebue, cà stau fórte reu. Se anuntia, cà prinçipulu Napoleon ar' voi se plece, in urm'a unei hotariri a familiei, la Constantinopolu si se abdîca intr'unu manifestu in favórea fiiului seu, a prinçipului Victoru.

Principele Serbiei s'a reintorsu in 14 Septembre cu famili'a in Belgradu, unde a fost primitu in modu entusiasticu. Se astépta, cá cris'a ministeriala serbésca se iè acuma unu grabnicu finitu. — Dela Rom'a se telegraféza cu dat'a 15 Septembre, cà canoniculu dela catedral'a santului Petru, comitele Campello, a trecutu la protestantismu, din caus'a, cà Pap'a nu face nimicu pentru impacarea bisericei cu patri'a s'a (Itali'a).

Grecii tacu si facu ; ei au ocupatu in septeman'a acést'a a cincea zona din teritoriulu cedatu Greciei de càtra puterile europene. Peste puçinu Grecii voru fi domni absoluti peste acestu teritoriu. Astfeliu inaintéza incetu, dér' siguru processulu de descompunere alu Turciei, ea se slabesce si se micsioréza din dî ce merge, pre candu tierile independente crestine, ce-o incungiura, in acelasi timpu se marescu si se intarescu pe cont'a ei. Sic transit gloria mundi !

De ale armatei.

„Pester Lloyd“ vorbindu despre resultatulu manevreloru militari dela Miskolcz s. c. l. dîce, cà voiesce bucurosu se créda laudeloru, ce le facu ómenii speciali armatei si organisatiunei ei, cà cá laicu nu se cutéza a riscá o judecata asupra mersului si a resultatului manevreloru, dér' isi permite a relevá duoe cestiuni, cari nu se refera la organisatiunea armatei.

Mai antaiu antinge o cestiune technica. Este vorb'a de perfectiunarea pusciloru. Wörndl se fi inventatu o noua pusca, care dà celu puçinu duóadieci focuri pe minuta, este usioru de manuatu si asié de sigura — cá si mórtea, c'unu cuventu ceva fenomenalu. Naturalminte, cà ómenii competenti s'au interesatu de acést'a inventiune. Se dicea mai deunadi, cà acést'a arma a placutu multu departamentului de resbelu germanu, asié cà cei dela Berlin ar' avé cugetu seriosu de a introduce acestu sistemu, prefacêndu puscile cu acu dupa elu. Déca Germani'a va face acestu pasu — si se aude, cà si guvernulu francesu ar' intentiuná ceva asemenea — atunci dupa parerea militariloru siefi dela noi armat'a austro-ungara nu póte remané inderetu, pentru cà nu merge cá ea se fia armata mai inferioru cá armat'a Germaniei aliate.

Pe langa acestu neajunsu s'ar' adauge inca unulu si mai mare, dice numit'a fóia, déca s'ar' adeveri, cà puscile infanteriei nóstre nu sunt de asié cá se se póta straformá dupa noulu sistemu, ci cà ar' trebui cassate si inlocuite cu altele de totu noue. Milióne le ce s'au cheltuitu dér' pentru pusci ar' fi perdute si alte milióne ar' trebui pentru introducerea noueloru arme. Inchipuiti-ve acuma unu statu, care si asié sufere fórte multu in urm'a financeloru derapanate, cà trebue se'si schimbe armele de càte ori se introduce o imbunátatîre technica din partea vr'unui altu statu. Este tristu, adauge „P. L.“, cà noi mai curendu cá ori-ce alta putere trebue se ajungemu la acelu punctu unde acelu „pêna aci si mai departe nu“ se aiba pentru noi o valóre absoluta.

Mai multu decàtu acést'a, dîce „P. L.“, ne intereséza o alta cestiune — cestiunea in privinti'a spiritului armatei comune. Desi nu se póte negá, cà dorinti'a de a avé o armata nationala independenta este inca fórte departe de realisarea ei, totusi trebue chibzuitu, cà óre este oportunu a provocá instrainare contra armatei comune, care, fia ce va fi, cuprinde si flórea poporului maghiaru si este singurulu factoru pentru siguranti'a nu numai a Austriei, ci si a Ungariei in contra periculeloru esterióre.

Dér' nu mai puçinu condemnabilu este, continua „P. L.“, tendenti'a ascunsa reutatiósa, care esiste inca intr'o parte a armatei comune si se nutresce de reminiscintiele trecutului si de càtra càtiva portatori ai vechei dér' negloriósci traditiuni, tendenti'a, care candu se manifesta, este acompaniata de-o nespusa brutalitate.

Sunt fórte regretabile casurile a la Bömelburg si Lendl, càci dovedescu, déca nu alt'a, dér' de siguru aceea, cà o parte a armatei — din norocire mica, desi càte odata fórte distinsa — ignoréza tóte faptele devenite istorice, ori se-o spunemu verde, esclama „Lloyd“, „in unele cercuri ale armatei esiste inchipuirea, cà form'a dualistica a monarchiei este numai provisorica, care mai curêndu séu mai tardiu va trebui se céda „ideei unitarie a imperiului.“ De aci vine apoi scepticismulu in privinti'a tuturoru si a celoru mai inalte manifestari, cari dau espressiune positiunei de dreptu publicu a Ungariei si din acestu scepticismu isvorescu actele“.

Acést'a tendintia neodihnesce pe „Pester Lloyd“ si de aceea se adreséza càtra factorii, cari conducu armat'a, provocandu-'i, se caute a-o desradacina. „Ei trebue se crésca armat'a pentru ordinea constitutiunala a lucrariloru. Armat'a se nu faca politica, dér' elementele fundamentale ale constitutiei trebue se le sbè, cá se nu vina in conflictu cu interessele de esistentia ale monarchiei s. a.“ O reforma in directiunea acést'a cere numit'a fóia dela siefii armatei. Este sperantia óre, cà i se va implini dorinti'a ? Ne indoimu fórte, càci devis'a aceloru siefi este : „De armata nu lasamu sè se atinga nimeni !“ —

Scól'a

Cuventulu rostitu de d. Ananescu, directorulu liceului St. Sava, la redeschiderea cursuriloru din anulu acest'a.

Domniloru colegi ! Juni elevi ! Dupa o pausa de 2 luni, de candu ne-amu despartitu, intervalu trebuinciosu pentru restaurarea fortieloru fisice si intelectuale, ne intrunimu astadi cu totii intr'acestu localu, focarulu luminiloru, cá se reincepemu lucrarile nóstre cu mai multa placere, cu mai multa activitate.

Lucrarile nóstre au de scopu instructi'a si educati'a junimei, prin care omulu tinde la idealulu vietiei complete.

Educatiunea se divide in 3 ramuri : educati'a fisica, intelectuala si morala.

Cea d'antaia are de scopu desvoltarea puteriloru corporale, prin curatienia, gimnastica, exercitiu militaru, notatiune, plimbare in aeru liberu.

Educatiunea intelectuala are de scopu instructiunea, adeca studiulu sciintieloru litereloru si a'lu beleloru arte, si acést'a se obtiene invetiandu in scóle prin silintia si aplicatiune.

Educatiunea morala are de scopu contractarea si practic'a buneloru moravuri, inspiratiunea sentimenteloru de justitia, de caritate, consciinti'a datoriei, respectulu legiloru, alu persóneloru si alu proprietatii, bun'a conduita in societate : tóte acestea nu se potu obtiené de càtu ascultandu preceptele superioriloru si imitandu faptele loru cele bune. Educatiunea completa cuprinde dér' si instructiunea cá o parte integranta, asié cà dîcêndu : omu cu educatiune, se intielege cà are si instructiune, pe candu unu omu cu instructiune nu e totu-deuna si cu educatiune.

Omulu fara educatiune este intocmai cá o barca, care plutesce pe luciulu marii in voi'a valuriloru si a tempesteloru, fara càrma, fara busola, lovindu-se de stance si amenintiata sè se sparga din minutu in minutu.

Tóte studiile lyceale sunt neaperatu trebuinciόse pentru completarea educatiunii ; fiacare isi are rolulu si importanti'a, unele sunt relative la corpu, altele la spiritu, càci nu trebue neglesu corpulu pe langa spiritu. Platone a disu : Music'a face sufletulu sanatosu, precum gimnastic'a face corpulu sanatosu. Curatieni'a este o virtute séu isvorulu mai multoru virtuti.

Exactitatea si ordinea sunt conditiuni ale educatiunei. — Aici se dau mai multe exemple aretandu consecintiele desordinei si ale neexactitatii.

Bas'a educatiunii este sciinti'a considerata in generalu. Dér' sciinti'a si religi'a sunt duóe surori gemene, cari se ajuta si se fortifica una p'alta.

Sciinti'a basata pe religiune face viati'a placuta, câci are unu fondu moralu, sciinti'a fara religiune este infumurata si plina de vanitati ; religi'a fara sciintia merge in intunerecu si e plina de superstitiuni, pe candu religi'a basata pe sciintia merge totu inainte, la lumin'a mare, explicandu cu inlesnire tóte misteriele.

Precum sciinti'a este bas'a educatiunii, asié si educatia este bas'a civilisatiunei, fara educatie nu póte fi civilisatiune unu poporu atunci se dice civilisatu candu toti locuitorii voru avé educatiune.

In sensulu celu mai latu acestu localu, focariu de lumina, lumini mantuitóre, Lyceulu nostru este unu institutu de educatiune.

Sunt 31 de ani, de candu vechiulu colegiu din curtea desfiintiatei biserici Sf. Sava s'a stramutatu in acestu localu si acesta in curendu va fi derimatu pentru canalisarea Dambovitii.

Pêna acum nu s'a otaritu loculu, unde are se se cladesca noulu Lyceu, nici unde va fi stramutatu provisoriu. Incepemu cursurile aici, dér' nu scimu, déca totu aici le vomu terminá la finele anului.

Juni elevi, aici si ori unde, primiti cu amóre lectiunile profesoriloru vostri, carora sunteti datori respectu si recunoscintia. Fiacare lectiune este unu isvoru de fericire, ascultati de preceptele si consiliile loru parintesci cá se puteti ajunge la idealulu vietii complete, a ve guverná singuri ; a fi folositori voue insi-ve si societatii in care traiti, atunci veti fi civilisati si statulu romanu fericitu. „Aleget.“

Din Satmaru, 13 Septembre.

Stimate D-le Redactoru ! Nu potu intrelasá ocasiunea, cá se nu ve aducu la cunoscintia unu momentu placutu din vieti'a sociala a Romaniloru satumareni ; in 11 l. c. s'a binecuventatu Biseric'a romana din comun'a Borhidu, care o direge sufletesce d-nulu Ionu S. Selagianu cunoscutu, credu inaintea publicului romanu dincóce de Carpati din operele si articlii sei, edate si scrise in interesulu natiunei nóstre romane. Inteliginti'a romana din Satu-mare, adunata in numeru frumosu la acést'a solemnitate, a gràbitu a aduce tributulu de recunoscintia bravului barbatu, presentandu-i prin St. D-nu advocatu in Satu-mare Alesandru Terentiu unu album frumosu cu subscrierea notabilitatiloru bisericesci si civile. Viéti'a natiunala a Romaniloru satumareni erá lancedîta, in àtu ceialalti confrati din Ardélu, Bihoru si Banatu nu incetau cu satirele loru in contra nóstra prin foile umoristice: astadi inse cu fala ne potemu provocá la inflorirea vietii natiunale in giurulu nostru. Numai in dilele trecute am asistatu la concertulu si adunarea dela Bai'a mare, unu semnu evidentu de viétia, cá si care in timpurile de acuma abiá au aretatu romanii din partile vecine ale Ungariei. Ni-amu desteptatu din somnulu lungu, si in desteptare multu potemu multiami bravului preotu romanu care de tóte midilocele s'a folositu cá se póta escitá semtiulu natiunalu, inbirea de limba si natiune in animele romaniloru din partile nóstre iubirea comuna i-a datu numele de „Voda“ ; Voda iubitu si cumplitu, care :

S'a urcatu la munti in diori
Si-a prinsu fulgerulu din nori
Si de-acolo din 'naltime
L'a isbitu in dusmanime.

cá si cum l'a isbitu nu de multu in Redactorulu fóiei „Szamos“ : cu articlii sei scrisi in limb'a maghiara si publicati in „Szatmármegyei közlöny“ cu cari istorice a aratatu si pretinsu drepturile nóstre romane in patri'a acést'a.

Aceea cà, acést'a manifestatiune de recunoscintia a fostu binemeritata, a doveditu aceea, cà cei de façia la solemnitate fora pregetu au grabitu a si areta consemtirea cu subscrierea albumului esceptiune a facutu Archidiaconulu, care cá comisariu episcopescu a santîtu biseric'a, si care cu cuventu cà: „ati inceputu fara mine gàtati fara mine“ a denegatu subscrierea. Ce cause l'au condusu pre D-nulu Archidiaconu, din a carui trecutu scimu multe fapte de romanu adeveratu, nu voimu a scrutá !

Cunóscemu, cà ni-a fostu debila recunoscinti'a, fia-i mai mare in consciinti'a bravului barbatu cà

a facutu pentru limb'a si natiunea s'a càtu a pututu cá fiiu adeveratu.

In acestu tonu aducemu totuodata multiamita adênca stimatei D-ne, Emili'a Popu, consórt'a advocatului Popu, in Satu-mare, care cu desteritatea s'a in pictura ni-a ornatu „Albumulu“ cu cele mai frumóse tricoloruri natiunali. . .

Jertfésca fiacare numai cu ce póte pe altariulu natiunei sale: atunci e securu prospectulu de inflorirea ei. —M.—

Dela Academi'a Romana.

In Maiu a tînutu Academi'a romana mai multe siedintie, a caroru procese-verbale le-amu primitu abia dilele aceste.

In siedinti'a din 1/13 Maiu se tramite la sectiunea literara adress'a ministeriului de culte spre a-si dá avisulu asupra propuneriloru Sinodului relativu la limb'a pentru revisuirea si editarea cartiloru bisericesci.

Dlu N. Cretiulescu face cunoscutu Academiei, cà in archivele de statu ale Venetiei se gasescu documente de celu mai mare interesu pentru istori'a romana, si inaintéza duóe serii de copie.

In siedinti'a din 15/27 Maiu se numesce dlu G. Chitiu delegatu din partea Academiei in comissiunea care la Iasi va avé se aléga loculu pentru asiediarea statuei lui Stefanu celu mare.

Dl Gr. Stefanescu insarcinatu in siedinti'a trecuta a opina asupra proiectului de lege relativu la cartile didactice, de lectura si de gramatica, inaintatu Academiei de catra ministrulu instructiunii publice, doresce cá mai nainte de a aretá parerile sale asupra acestui proiectu, Academi'a sè se pronuncie déca gasesce cà este bine sè se insarcineze cu cercetarea si premiarea càrtiloru de lectura si gramatica?

In asta privintia se ivesce o discusiune mai lunga, la care iau parte dnii Chintescu, Ioan Ghica, Bacaloglu, Stefanescu, Sionu, Sturdza, Aurelianu, Felix, si in urma se decide prin votu, cà Academi'a voiesce a se insarcina cu acésta lucrare. Apoi se face desbaterea asupra numitului proiectu de lege.

Dlu Sturdza propune, si Academi'a primesce, cá sè se róge ministrulu instructiunii publice, se faca o lege, prin care se se oblige toti tipografii a tramite Academiei càte trei esemplare din publicatiunile ce tiparescu, càrti, diare, foi volante si ori ce felu de publicatiuni.

In siedinti'a din 22 Maiu (3 Juniu) dlu Ioan Ghica pune in desbatere cestiunea localului Academiei, aretandu intre alte motive si nesiguranti'a, in care se gasesce averea Academiei in localulu de adi.

Dlu Sturdza si dlu presiedinte Ioan Ghica se insarcinéza a se consultá asupra mijlóceloru pentru atingerea resultatului doritu de a-si avé Academi'a unu edificiu alu seu propriu.

In siedinti'a din 12/24 Iuniu, dupa ce se anuncia mai multe daruri de carti, si de o fotografia de pe portretulu marelui mitropolitu alu Moldovei Dositeiu, portretu descoperitu in monastirea Sucéva, dlu Sturdza propune a se publicá documentele istorice din partea Academiei printr'o editiune speciala, sub form'a unui „Tesauru de monumente“, in scopu de a se puté introduce in lumea invetiatiloru romani asemene monumente istorice, spre a fi cu succesu utilisate in folosulu sciintiei si alu istoriei romane natiunale.

Acésta propunere luandu-se in desbatere, la care au luatu parte dnii Ghica, Aurelianu, Stefanescu si Maniu, se primesce in principiu, remanendu cá ea se fia supusa plenului in sessiunea generala, spre a se determiná modalitatea publicatiunii si a se prevedé fondurile necesarie prin budgetu.

In siedinti'a din 26 Iuniu (8 Iulie) dlu presiedinte comunica Academiei trist'a scire a incetarii din viétia a lui Paul Vasici, si cà imediatu dupa primirea depesiei din partea dlui dr. Szalkay, ginerile repausatului, a 'si esprimatu familiei defunctului academicianu impressiunea durerósa si regretele profunde, ce s'au incercatu pentru perderea ilustrului colegu.

Academi'a adêncu miscata de acésta trista scire, se asociéza din anima cu regretele esprimate familiei defunctului de catra presiedintele seu.

Evreii in Russi'a de sudu.

„Telegrafulu“ din Bucuresci primesce dela corespondentulu seu din Petersburg urmatórea informatiune privitóre la Evreii din Russi'a de sudu:

Pentru a ve dá unu tablou veredicu alu rolului socialu, pe care ilu jocu evreii in Russi'a din sudu, unde popoporatiunea loru atinge cifr'a de 3,900,000 de insi, ve voiu povesti numai si numai despre situatiunea loru sociala in Nejin, adica in acelu orasiu, unde, cum sciti, s'au comisu recentele turburari anti-semitice. Paciniculu orasiu Nejin dormea unu somnu adêncu; éta aprópe unu seculu si jumetate, chiaru dela nimicirea libertatiloru poporului rutênu sub domni'a imperatesei Caterina a II, acestu orasielu provinciala a finitu pentru eternitate cu totulu ce póte fi numitu viatia; in decursulu ultimei domniri, districtulu Nejin si orasiulu cu acestu nume au devenitu esemplare prin ordinea si pacea, care se desvoltau acolo sub tacerea mortuala a unei vieti liniscite. Dér déca in acésta viatia nu se observá nici o miscare, apoi in adencimele séle crescea o ura teribila contra strainului, care venea mereu si se asiediá in acestu coltiu liniscitu alu Rusiei. Poporulu rutênu din districtulu Nejin nutrea totu aceleasi sentimente de vrajmasia contra evreiloru, cari sunt generale popóreloru agricole din sudulu Rusiei. Evreii din Nejin suntu emigrantii din guvernamentele Vitebsi si Mohiliow, ei au emigratu de acolo in urma ucasului imparatesei Caterina si s'au asiediatu in Nejin. Caus'a primordiala care-i atrase aci fù arendarea dela guvernu a carciumiloru, care pe atunci apartineau statului, dupa acésta asiediendu-se si aclimitisandu-se, evreii incetulu cu incetulu au apucatu in mânele loru tóte cârcimele, cari apartineau nobilimei indigene. Dupa despoiarea cumplita a nobililoru, evreii, pe timpulu, candu s'au emancipatu tieranii au fostu cá se dicemu asié adeveratii esplótatori ai pamenturiloru nobilimei.

Dupa o lucrare recenta facuta si editata de catra unu diaru liberalu, actual'a stare economica desperata a tieraniloru ruteni se datoresce in mare parte esploatatiunei evreesci. Evreii districtului Nejin, facêndu esceptiuni de càti va precupeti, traiescu din sudórea poporului agricolu, care se afla impoveratu de datorii oribile façia cu densii. Este fórte naturala si logica acésta esplicatiune, fiindu-cà unu parasitismu secularu alu evreiloru de pe aci, crescerea poporatiunei semitice, care se inmultiesce fórte multu, n'a pututu da unu altu resultatu, de càtu acelu actualu façia cu avuti'a poporului indigenu. Reulu cresce, si cresce din anu in anu, gratia fapteloru, pe care ni le constata statistic'a, aratandu-ne prin nesce cifre palpabile, ca pe càtu se inmultiescu evreii, pe atàtu crescerea poporului indigenu devine mai mica, guvernulu cá si ori-ce altu guvernu nu luá in vedere acésta dovada sciintifica si se conducea in legiferarea s'a si in program'a sea de actiune prin deductiunile, care 'i se impuneau prin tabelele statisticei. Inaintea emanciparei, cestiunea esploatatiunei evreesci nu esistá, fiind-cà pe atunci evreii esploatau pe tierani prin intermediulu nobililoru, cari fura singurii supusi ai imperiului cu unu dreptu óre-care, dér' acum esplótatiunea loru este directa, ur'a tieraniloru contra acestui stratu socialu a ajunsu la culmea sea. Guvernulu rusu avendu in vedere resultatulu anchetei facuta asupra ultimeloru turburari, a ordonatu compunerea unei comissiuni speciale pentru crearea mesuriloru capabile a potoli acésta fierbere, care se latiesce si se propaga mereu. Este naturalu, cà guvernulu se afla datoru d'a inchide multimei ignorante a Evreiloru usi'a castigului basatu pe defectele actualei organisatiuni sociale, dér' cum, prin ce mesuri se póte implini acésta datoria? Aci e gréu'a cestiune! . . .

Diverse.

(Princess'a Iosefin'a de Hohenzollern) mam'a Regelui Carolu I a sositu alaltaeri 14 Septembre la gar'a din Brasiovu. Princes'a n'a parasitu vagonulu si dupa 15 minute a plecatu spre Predealu. La vreo 3000 de ómeni venisera din comunele apropiate din Romani'a la Predealu spre a salutá pe mam'a Domnitoriului. Gar'a dela Predealu a fost frumosu decorata si o pórta de triumfu a fost redicata. Regele si Regin'a au primitu pe princess'a-mama in modulu celu mai cordialu, Regin'a era imbracata in costumu nationalu. Unu trenu separatu a dusu apoi pe inaltulu óspe si pe Maiestatile Loru la Sinaia. Dupa acést'a au mai plecatu càteva trenuri, ducêndu publiculu ce venise spre intimpinarea Princesei.

(Afacerea Göczel.) Le a fost binevenitu diareloru Kossuthiane casulu cu Göczel, pentru cá se reincépa agitatiunea in contra armatei comune. Ele aducu inca si acuma lungi raporturi asupra afacerei Göczel. Studentii voiescu se presenteze lui Göczel o sabia de onóre si o adresa frumosu ilustrata. Adres'a este acoperita deja de multe subscrieri ce pórta. Cuvintele dedicatóre suna asié: „Fidelului aperatoriu alu constitutiei, Stefanu Göczel, spre aducere aminte. Junimea universitara din Pesta“. — Se pregatesce o agitatiune mai mare in acést'a afacere, voiescu se-o aduca deocamdata inaintea representantieloru comunale din Pest'a, Aradu s. a. apoi se-o transplante in dieta, cerendu-se cá armat'a se jure pe constitutia. „Egyetértés“ anuntia din Miskolcz unde a petrecutu Maj. S'a la manevre, cà imperatulu nici n'a primitu depesi'a ce i-au fost adresat'o studentii din Pest'a, deórace depesi'a a fost espedata de càtra telegrafulu militariu la cancelari'a cabinetului.

(30 Augustu.) Dumineca, 30 Augustu, diu'a comemorativa a atacului redutei Griviti'a, MM. LL. Regele si Regin'a au asistatu, la órele 9, la liturghia si parastasulu ce s'au oficiatu in monastirea Sinaia in memori'a celoru cadiuti pe campulu de lupta. Dupa terminarea serviciului divinu, Majestatea S'a a trecutu pe d'inaintea companiei de venatori, ce era asiediata in curtea bisericei, avendu la flanculu dreptu music'a regimentului 4 de linia; pe urma, compani'a a defilatu pe d'inaintea Majestatii Sale. — La órele 11, Majestatile Loru au mersu de au inspectatu casarm'a; dupa visitarea cameriloru, Majestatile Loru s'au scoboritu in curtea casarmei, unde erau insirate mesele de mancare pentru venatori si musicanti din alu 4-lea de linia. Dupa ce Majestatile Loru au gustatu de mai multe ori din mancarea soldatiloru, M. S. Regele, luandu unu paharu de vinu, a inchinatu unu toastu in memori'a celoru cadiuti pe campulu de onóre si in prosperitatea armatei romane. D. capitanu Ciocanelli, comandantulu companiei de venatori, a respunsu purtandu unu toastu in sanetatea Majestatiloru Loru. La órele 12, Majestatile Loru au parasitu casarm'a in mijloculu urariloru entusiastice ale soldatiloru. La órele $4^1/_2$ s'a incinsu o hora pe campia d'inaintea monastirei, care a tienutu pêna la 6 óre, si astfelu s'a terminatu serbarea acestei dile memorabile in istori'a Romaniei.

Regele a oferitu cu ocasiunea aniversarei luarei Grivitiei o masa detasiamentului dela Sinaia. Cu acést'a ocasiune, Regele a redicatu urmatorulu toastu: „Oficeri, sub-oficeri, caporali si soldati! Redicu acestu toastu in memori'a braviloru cadiuti in diu'a de 30 Augustu 1877 pe campulu de lupta. Traiésca Romani'a libera!“ — Comandantulu detasiamentului a respunsu astfelu: „Oficeri, sub-oficeri, caporali si soldati! Suntu fericitu cà in acést'a dî solemna avemu in mijloculu nostru pe bravulu si marele capitanu, care a sciutu se ne conduca pe campulu de lupta, de unde amu adunatu lauri cu mare barbatia. Se ne unimu dér' cu totii si intr'unu singuru cuventu se strigamu: Traiésca M. S. Regele Carolu! Traiésca M. S. Regin'a! Traiésca Romani'a libera si independenta!“

(Inceperea anului scolasticu) s'a oficiatu la 1 Sept. prin osfestanii in tóte scólele secundare de ambe sexele din Bucuresci. Amu asistatu la osfestani'a ce s'a oficiatu la gimnasiulu Cantemiru, dice „Bin. Publ.“. Dupa terminarea oficiului, directorulu gimnasiului, d. Panu Constantinescu, prin o cuventare bine simtita a recomendatu eleviloru, intre altele, duóe lucruri, cari, do s'aru pune in aplicare de elevi, aru face siguru dintr'insii ómeni onesti si economi, prin urmare buni cetatiani. Aceste duóe lucruri asupra càrora a insistatu multu directorulu numitului gimnasiu, suntu conduit'a esemplara si economisirea lunara. Spre acestu scopu li s'a pusu in vederea eleviloru nisce librete de economia, modulu de a trece economiile facute, dupa cari apoi li-a uratu a fi cu minte si silitori. Speramu, cà elevii voru sci se profite de sfaturile atàtu de parintesci date loru de directorulu gimnasiului Cantemiru.

(Miscarea anti-semitica in Bucuresci.) De càteva dile scrie „Rsb. W.“ unu felu de miscare anti-semitica a inceputu si in capital'a nóstra. Se vede cà exemplulu celoru din Russi'a si din Germani'a este contagiosu. Pan'acum inse, lucrulu n'a luatu la noi proportiunile la cari a ajunsu in numitele state. Totu ce s'a facutu este o harthia de aderare ce circula prin orasiu si prin care subscriitorii se angajéza a nu mai cumpera nimicu de la evrei. Deja harthia a fost acoperita cu mai multe sute de iscalituri. Pên'aci lucrulu este neviaovatu, inofensivu, este unu simplu inceputu; dér' inceputulu — dupa cum dice unu proverbiu — este jumetatea faptei...

(Omoru si jafu in Marisielu.) In comun'a Marisielu, de pe la Clusiu, s'a intemplatu unu omoru si jafu teribilu despre care i se raportéza diarului „Kelet“ intre altele: „Judele Teodoru Stanu era unu bogatu tieranu numitu „regele muntiloru“. Elu locuiea in mijloculu satului Marisielu intr'o casa de pétra c'unu pridvoru cu colóne si cu trei odai. Casele in satu sunt cam departate una de alta. Stanu era inainte cu 20 ani inca unu servitoru si de atunci si-a facutu prin negotiu si camataria o avere de peste 100,000 fl. Elu este unu omu de statura mijlocie si robustu, care s'a luptatu de multe-ori cu càte 10—15 contrari. Elu era temutu la locuitorii d'impregiuru, tiranicu façia cu tieranii si fórte slugarnicu façia de „domni“. In séra candu s'a intemplatu jafulu, notariulu adjunctu dela Gelou era cá óspe la Stanu. Afara de acest'a se mai afla unu zidaru in casa, care facuse nesce reparaturi si soçi'a si slugile lui Stanu. Dupa cina remasera Stanu si notariulu adj. la masa spre a mai bé vinu. Pe la

10 óre incepù canele din curte se latre si indata dupa aceea intrara mai multu de treidieci ómeni armati cu feçiele negrite in odai'a, in care se aflá judele satului. Parte din talhari purtá costumulu locuitoriloru din Albacu, unu satu in apropiere de Marisielu. Unulu din ei provocà pe jude se le dé banii déca „'i e draga vieati'a“.

Cu-o cutezare propria lui sarì judele si apucà de peptu pe talhariulu care i-a vorbitu, dér' cadiù indata la pamentu lovitu si impunsu de cutitele tàlhariloru. Acesti'a incepura acuma se bata pe notariulu-adjunctu. Unulu din ei observà, cà este notariulu dela Gelou, care e tata a patru copii, a-tunci ceilalti incetara de alu bate si se multiumira cu aceea, de a'lu legá de mani si picióre. Totu asemenea au fost legati si servitorii si aruncati unulu peste altulu pe unu patu. Unulu din talhari se puse cu revolverulu in mana de asupra loru amenintiandu-i cà va impuscá pe acela, care se va miscá. Dupa acést'a talharii silira pe nevast'a judelui Stanu, pe care o maltratasera, se-i conduca la cass'a de Wertheim. Feme'a deschise cass'a, si tàlharii navalira cu totii asupra baniloru; atunci intrà Iuonu, capitanulu loru, o figura uriasia si luà toti banii la sine. Cu totulu au luatu in bancnote, argintu si auru 20,000 fl. apoi au gàsitu 6000 fl. in camara si 27 fl. la notariu. Obligatiile in numeru de vr'-o 500, sunatóre pe càte 10 fl. pòna la 300 fl. si cartea unde erau inscrisi datornicii le aruncara in focu. Cas'a giuru impregiuru era ocupata de tàlhari, cari linisteau poporulu dìcendu-i. „Nu ve temeti, voue nu ve facemu nimicu“. Abia la 2 óre diminétia se departara lasandu in cas'a judelui o lance si unu pistolu. — Diminétia facêndu-se aratare au sositu comissii si gendarmi la façi'a locului. Ran'a lui Teodoru Stanu e mortala si e mirare cà inca mai resufla, soçi'a lui e usioru ranita, ceilalti au scapatu cu batai'a. —

(U n u t r i s t u a c c i d e n t u) s'a intemplatu Luni in gar'a Buzeu. D. Crudu profesoru din Rêmnicului Seratu, intorcêndu-se din Bucuresci, descinse la gar'a Buzeu, cá se mânce ceva. Candu se suì in trenu, in locu sè se suia in acela, care plecá la Rêmniculu-Seratu, se suì in acela, care mergea spre Bucuresci; observandu indata gresiél'a ce facù, sarì din vagonu, dér' din nenorocire cadiu intre sîne si 'si sdrobì càteva cóste. Nenorocitulu a fost transportatu la spitalu, unde i s'a facutu o amputatiune. Se spera cà va scapa.

(O r i g i n e a s t r a n u t a t u l u i) Este unu obiceiu traditionalu la occidentali de a salutá pe cine-va, càndu stranuta prin cuvintele: „Dumnedieu se te bine-cuvinteze! De candu datéza acésta salutare? Dupa mitologia ea datéza din timpulu lui Prometeu. Dupa ce titanulu facù figura de huma din care voiea se formeze unu omu, puse sub nasulu eroului seu o radia de sóre, pe care o tinea inchisa intr'o tiéva. Radi'a gadilì atàtu de tare, in càtu ea stranutà cu sgomotu. Joue se te bine-cuvinteze! dise Prometeu. Omulu ce formase si insufletise ilu transmise urmasiloru sei, formul'a data de Prometeu si obiceiulu s'a pastratu pêna in dilele nóstre. — „Dumnedieu se te bine cuvinteze!“ a ajunsu o espressiune de politetia, care sub vechi'a monarchia francesa se audiea la curte si in societatea aristocratica. Mai tàrdiu evenimentele politice modificara acésta formula cam popésca; se saluta stranutatulu prin: „dupa poft'a animei“ s'au totu ce doresci!“ Éru la noi Romanii, de candu e lumea stranutatulu se saluta si adi prin: „Se'ti fia de bine,“ Salutare ce nici càtu negru... nu sémana a popescu cá cea d'anteia. — La 1815 guturaiulu era aprópe o epidemia la Paris. Tóta lumea stranutá. In adunarile parlamentare séu sciintifice oratorulu era apucatu de convulsii atàtu de spasmodice, in càtu vorbirea-i nu mai erá cu putintia. Prin salóne, prin teatru, in biserica nu se audiea de càtu esplosii formidabile de stranutatu. Ludovicu XVIII, obositu de atàta sgomotu si de atàtea formule, ce faceau impregiuru-i din caus'a stranutatului, interdise salutarile la toti, cari veneau la palatu. Obiceiulu se schimbà. Celu ce stranuta era salutatu numai prin punerea mânei la capu. Cu tóte acestea si acésta salutare a stranutatului dispare incetulu cu incetulu in societatile nóstre, conservandu-se numai in unele tinuturi, unde stranutatulu este inca consideratu cá unu bunu auguru. In tiéra Senaarului, intre Tigru si Eufratu, locuitorii au obiceiu de a stranuta, fia si provocandu'lu prin gàdilirea nariloru de indata ce stranuta regele. Sgomotulu stranutatului se propaga cu iutiél'a fulgerului la trupe, la locuitorii din vecinatatea regelui si cu modulu acesta, din locu in locu totu orasiulu scóte unu stranutatu de te apuca gróz'a.

„Bin. Publ.“

Revista bibliografica.

(„A n a l e l e f u n d a t i u n e i l u i G o z s d u) pe anulu 1870—1880 (Continuare a relatiunei din an. 1875) Fasc. II, Editiunea: Repres. Fundatiunei lui Gozsdu, Budapest'a 1881. Tipografi'a lui F. Wodianer. Aceste anale continu date interessante despre marea fundatiune.

(„A p r o d u l u P u r e c e“.) Episoda din istori'a lui Stefanu celu Mare de C. Negruzzi. Sibiiu 1881. Editura si tipariulu eredei de Closius. Pretiulu 8 cr. v. a. — In tipografi'a eredei de Closius au aparutu deja unu ciclu de asemeni scrieri alese (in poesia si prosa), menite de a se lati in poporu. Ele sunt fórte folositórie pentru latirea culturei limbei materne si eftinatatea loru face cá se si le póta procurá cu cea mai mare usiurintia fiacine. Le recomendamu tuturoru, cari sciu citi si voru se 'si procure momente de distractie placuta si folositória.

(C a l i n d a r i u l u S a t e a n u l u i R o m a n u) pe anulu ordinariu **1881**. Urmatu de cartea III din „Bibliotec'a Sateanului Romanu“. Redactoru-Editoru Niculae F. N e g r u t i u Gherl'a. Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ 1881. Pretiulu 30 cr. — Afara de partea calendaristica, acestu Calindariu contiene, in partea II-a. „Biblioteca Sateanului Romanu Cartea III, care cuprinde urmatórele tractate: „Ce e Romanulu?“ poesia de I. Clintocu. — „Starea poporului romanu si mijlócele imbunatatirei aceleia“ de M. Tom'a. — „Copilu Romanu“ poesia de Iosifu Vulcanu — „Nunt'a Dochitiei“, novelleta de Buticescu. „Mariór'a“ poesie de Bolintinénu. — Economulu trebuie se 'si cunósca pamentulu bine. — „Pastoriulu din Besarabi'a“ de Plesioianu. — „Gai'a“ de S. Fl. Marian. Seraci'a, fericirea si munc'a, poesie de G. Sionu. — Cinstea domnésca impartita. — „Stanu venatoriulu“ poesie de Petru Dulfu. — „Invetiatura“ de C. Trotéanu. — Risete si Zimbete.

4967/1881. 1—3

Publicatiune.

Din partea sedriei orfanale a comitatului Têrnava mare, din Sighisióra se aduce la cunoscinti'a publica precum-cà fundulu intravilanu cu edificiile aflatóre pe acela apartienatóre remasului lui Reichert Josef senior care a muritu in Hévizu, si aflatoria in Brasiovu strad'a Blumena Nr. casei 370 introduse in cartea funduara de sub Nr. 3960 Nr. curentu 1 Nr. Top. 6382 si 6883 la cererea erediloru se voru licitá de voia libera sub urmatórele conditiuni:

1. Pretiulu de strigare a intravilanului inpreuna cu edificiile aflatóre pe acela e suma de 7000 fl. val. austr.

2. Totu insulu cine voiesce a licita, e datoriu a depune 10% percente ale pretiului de strigare inainte de inceperea licitatiunei la màna comisariului licitatoriu cá vadium care apoi se va computá cu pretiulu cumpararei.

3. E datoriu cumparatoriulu a solvi pretiulu cumpararei intregu, 30 de dîle dupa licitatiune, la sedri'a orfanala a comitatului Têrnava mare in Sighisióra fara nici o subtragere, càci numai dupa solvire i se va dá licenti'a de a puté transcrie realitatea pe numele seu in cartea funduara.

4. In urm'a cererei erediloru 3000 fl. din pretiu — pre langa intabulare cu spesele cumparatoriului pe realitatea cumparata la loculu primu, si pre langa asigurarea contra focului a realitatiloru pe càtu timpu va durá imprumutulu se voru lasá cá imprumutu cu 8% percente pe anu cumparatoriului.

5. Spesele transcrierei, darea percentuala precumu si spesele redigerei contractului de vendiare are a le porá cumparatoriulu singuru.

6. In casu, candu cumparatoriulu nu ár' implini vreuna din conditiunile de licitare in intielesulu § 459 a proced. civile realitatea se va licitá din nou pe spesele cumparatoriului si pe langa perderea vadiului.

Acést'a licitatiune se va tienó in anulu 1881 in *26 Septembre* inainte de ameadi la 11 óre in Brasiovu, strada Blumena Nr. casei 370 prin asesorulu sedriei orfanale Nagy Elek, la care se chiama toti doritorii de a cumpara.

Din siedinti'a sedriei orfanale a comitatului Têrnav'a mare tienuta in 6 Septembre 1881.

(L. S.)

Presiedintele.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in clasea I a scólei romane confes. gr. cat. din Rocn'a vechia, distr. scol. Naseudu, prin acést'a se escrie concursu pêna i n 2 O c t o b r e 1881 s t. n. Salariulu impreunatu cu acestu postu este 200 fl. v. a. si 40 fl. v. a. relutu de cuartiru si lemne si se póte redicá in rate lunaria decursive càte 16 fl. $66^2/_3$ cr. v. a. la luna din fondulu scolaru alu Rodnei vechi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, pêna la terminulu susu citatu, voru avé de a asterne la acestu Presidiu suplicele loru provediute cu tóte documentele recerute. Cei cu diplome de cualificatiune se voru preferí.

Dela Senatulu scólei romane gr. cat. confes. Rocn'a vechia in 1 Septembre 1881.

Presiedintele	Notariulu siedintiei
Clemente Lupsiaiu,	**Silvestru Muresianu,**
parochu si vice-protopopu decoratu cu crucea de auru pentru merite.	invet. romanu gr. cat.

2—3

Premiatu la espositiunea din Gratz 1880.

Temesváry Moritz,

Budapest'a, Königsgasse 1, in cas'a Bar. Orczy.

Incâltiamintea cea mai eleganta si cea mai eftinà, propria fabricatiune, assortimentu fórte mare si bogatu.

Estrasu din lista cu pretiurile curente:

Pentru Dame: Ghete din lasting, cu elasticu, croitu in forma de anima, cu talpa $^1/_2$ grósa, fasonulu elegantu fl. 3.20; Ghete din lastingu, cu elasticu, vêrfurile din pele de lacu, tàlpile gróse fl. 3; Ghete din pele cu elasticu, vêrfurile de lacu, tàlpile tintuite fl. 3; Ghete din pele de càprióra, séu chagrin, croite in forma de anima, cu tàlpile tintuite fl. 3.60; Ghete din pele de caprióra, cu caputa din piele de lacu cu cretie imprimate, tàlpile tintuite fl. 3.80; Ghete din pele de Chagrin tare, cu caputa din lacu imprimatu, cu tàlpile tintuite pentru noroiu si timpu ploiosu fl. 3.40.

Pentru Domni: Ghete din Chagrin séu pele de càprióra cu tàlpile gróse fl. 3.80; Ghete din pele de vacsu cu tàlpile duple, cu siurupuri fl. 4; Ghete din pele de juhtu cu tàlpile duple, cu siurupuri fl. 4.50; Ghete din pele de lacu (Iuhtu rusescu), cu tàlpile duple cu siurupuri fl. 5; Ghete din pele de mànusi (Kalbskid), cualitatea prima fl. 5; Pantofi Regatta din pele de caprióra, séu chagrin fl. 3.60; Cisme din pele de vacsu grósa, séu din juhtu cu talpile duple cu siurupuri, celu mai finu lucrate fl. 9; cu tàlpile triplu siurupuite, improunabile fl. 9.50; Cisme inalte pàna la ghenunchi, din pele de lacu rusescu, cu tàlpile triplu siurupuite, sigure contra umedielei fl. 12; Ghete pentru baiati din pele de vacsu, séu chagrin fl. 2.10; Ghete pentru fetitie din lasting, séu pele dela fl. 1.80 pàna la fl. 2.40; Pantofi pentru copii dela 60 cr. paua la fl 1.20.

Comandele se voru tràmite promptu cu rembursa (Nachnahme), séu tramitîndunise pretiulu; ceea ce nu convine se schimba bucurosu — Liste de pretiuri mai pe largu se tramitu gratis. 9—10

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 16 Septembre st. n 1881.

Rent'a de auru ungara	118.10	Imprumutulu cu premiu ung.	123.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare	132.50	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	113.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	90.50	Rent'a de harthia aust.	76.55
dto. (II-a emissiune)	108.50	„ de argintu „	77.40
dto. (III-a emissiune)	96.—	„ de auru „	94.—
Bonuri rurale ungare	97.75	Losurile din 1860	130.50
dto. cu cl. de sortare	97.50	Actiunile bancei austr.-ungare	838.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.50	„ bancei de creditu ungare	343.50
dto. cu cl. de sortare	97.—	„ bancei de creditu austriace	353.20
Bonuri rurale transilvane	97.25	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	98.—	Galbini imperatesci	5.56
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.50	Napoleond'ori	9.35
		Marci 100 imp. germ.	57.50
		Londr'a	117.70

Editoru: Iacobu Muresianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu. Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.